

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 1To/28/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4616010397
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 07. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Petr Kaňa
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2018:4616010397.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Kaňu a členov senátu JUDr. Stanislava Libanta a JUDr. Štefana Hrvolu, v trestnej veci proti obžalovanej E. Y. pre prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 odsek 1 Trestného zákona, o odvolaní obžalovanej proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 30.01.2018, č.k. 2T/127/2016-393, na verejnom zasadnutí konanom dňa 30. júla 2018, takto

rozhodol:

Podľa § 321 odsek 1 písmeno d/ Trestného poriadku z r u š u j e napadnutý rozsudok.

Podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku obžalovanú

E. Y., narodenú XX.XX.XXXX v E., trvale bytom G. A. č. XXX,

podľa § 285 písmeno b/ Trestného poriadku

o s l o b o d z u j e

spod obžaloby prokurátorky Okresnej prokuratúry Topoľčany podanej 30.11.2016 pod číslom Pv 451/2015/4406-47, pre skutok v nej právne posúdený ako prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 odsek 1 Trestného zákona, ktorého sa mala dopustiť tým, že

ako súkromná podnikateľka, vystupujúca pod obchodným menom E. Y., so sídlom G. A. XXX, IČO: XX XXX XXX, ktorá je v zmysle ustanovenia § 141 odsek 1 Zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení neskorších predpisov, povinná platiť a odvádzať poistné ako povinne poistená samostatne zárobkovo činná osoba, svoju povinnosť si nespĺnila a splatné poistné za svoju osobu v lehote splatnosti v období od mája 2012 do júna 2012, od januára 2013 do februára 2016 nezaplatila Sociálnej poisťovni, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, IČO: 30 807 484 v celkovej výške 4.405,11 Eur, taktiež v zmysle Zákona č. 580/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov bola povinná platiť a odvádzať poistné na verejné zdravotné poistenie, svoju povinnosť si nespĺnila a splatné poistné na verejné zdravotné poistenie nezaplatila v období od mája 2012 do februára 2016 a Všeobecnej zdravotnej poisťovni a.s. so sídlom Mamateyova 17, Bratislava, IČO: 35 937 874 nezaplatila poistné vo výške 474,15 Eur, a napokon v zmysle Zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, v znení neskorších predpisov bola povinná platiť a odvádzať daň, pričom svoju povinnosť si nespĺnila a splatné dane za obdobie od mája 2012 do februára 2016 Daňovému úradu Nitra, pobočka Topoľčany, Krušovská 3882/89 nezaplatila v celkovej výške 115 Eur, teda celkovo nezaplatila splatnú daň a poistné na sociálne poistenie a poistné na verejné zdravotné poistenie vo výške 4.994,26 Eur,

pretože skutok nie je trestným činom.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom Okresný súd Topoľčany (ďalej „súd I. stupňa“) uznal obžalovanú E. Y. za vinnú zo spáchania prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 odsek 1 Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

ako súkromná podnikateľka, vystupujúca pod obchodným menom E. Y. HIMA LAYA-SVEDIA-ERBORISTERIA Natural - kosmetik do 17.12.2014 a následne pod obchodným menom E. Y., so sídlom G. A. XXX, IČO: XX XXX XXX, ktorá je v zmysle ustanovenia § 141 odsek 1 Zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení, v znení neskorších predpisov povinná platiť a odvádzať poistné ako povinne poistená samostatne zárobkovo činná osoba, svoju povinnosť si nespĺnila a splatné poistné za svoju osobu v lehote splatnosti v období od mája 2012 do júna 2012, od januára 2013 do februára 2016 nezaplatila Sociálnej poisťovni, so sídlom Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8 a 10, IČO: 30 807 484 v celkovej výške 4.405,11 Eur, taktiež v zmysle Zákona č. 580/2004 Z.z. v znení neskorších predpisov bola povinná platiť a odvádzať poistné na verejné zdravotné poistenie, svoju povinnosť si nespĺnila a splatné poistné na verejné zdravotné poistenie nezaplatila v období od mája 2012 do februára 2016 a Všeobecnej zdravotnej poisťovni a.s. so sídlom Mamateyova 17, Bratislava, IČO: 35 937 874 nezaplatila poistné vo výške 2.628,55 Eur a napokon v zmysle Zákona č. 595/2003 Z.z. o dani z príjmov, v znení neskorších predpisov bola povinná platiť a odovzdávať daň, pričom svoju povinnosť si nespĺnila a splatné dane za obdobie od mája 2012 do februára 2016 Daňovému radu Nitra, pobočka Topoľčany, Krušovská 3882/89 nezaplatila v celkovej výške 3.154,59 Eur, teda celkovo nezaplatila splatnú daň a poistné na sociálne poistenie a poistné na verejné zdravotné poistenie vo výške 10.188,25 Eur.

Za to jej uložil podľa § 278 odsek 1 Trestného zákona, zistiac poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písmeno j/ Trestného zákona, nezistiac priťažujúcu okolnosť, postupom podľa § 38 odsek 2, 3 Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 6 mesiacov.

Podľa § 49 odsek 1 písmeno a/ Trestného zákona jej výkon tohto trestu podmienienečne odložil a podľa § 50 odsek 1 Trestného zákona jej určil skúšobnú dobu 1 rok.

Proti tomuto rozsudku, proti všetkým jeho výrokom, ako aj proti konaniu, ktoré im predchádzalo, podala odvolanie obžalovaná.

V písomných dôvodoch odvolania predložených prostredníctvom obhajcu, z pohľadu podstaty jej argumentácie zdôraznila, že nepopiera spôsobenie dlhu na dani a poistnom ale má za to, že sa žalovaným konaním nedopustila žalovaného prečinu.

Konanie opísané vo výrokovej časti rozsudku opisuje skutok, ktorý nevykazuje znaky skutkovej podstaty žalovaného prečinu ani iného trestného činu.

Pre jeho spáchanie sa okrem objektívnej stránky (konania), ktorú formálne naplnila, vyžaduje aj naplnenie subjektívnej stránky (zavinenia), ktorá u nej nebola preukázaná a to ani vo forme nepriameho úmyslu.

Len z porušenia konkrétnej právnej povinnosti - zaplatiť daň a poistné, ktoré nepopiera, nemožno vyvodzovať jej trestnú zodpovednosť.

Uvedený následok bol spôsobený v súvislosti s prevádzkovaním živnosti, kedy musela prekonávať finančne náročné obdobia a pokrývala predovšetkým výdaje súvisiace so zachovaním podnikania v podobe úhrad faktúr vystavených jej dodávateľmi a inými platbami súvisiacimi s prevádzkovaním živnosti, pričom splatnú daň a poistné za príslušné obdobia zaplatiť chcela, avšak z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov nemohla. Nebolo teda jej úmyslom spôsobiť škodu. Túto skutočnosť možno vyabstrahovať aj zo záverov doplnku č. 4 k znaleckému posudku (z odboru ekonómia a manažment).

Na podporu svojich tvrdení poukázala aj na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16.08.2012 sp.zn. 6Tdo/62/2011.

Nie je u nej naplnený ani tzv. materiálny korektív. Apeluje tiež na potrebu rešpektovania princípu ultima ratio, ktorý zaručuje, že obmedzenie základných práv jednotlivcov v dôsledku trestných sankcií musí byť proporcionálne vo vzťahu k účelu sledovaného trestným konaním a trestnoprávny postih by sa mal vzťahovať len na páchatelov závažných protispoločenských činov. Jej konanie možno považovať za ojedinelé vybočenie z medzí zákona, keďže doposiaľ nebola súdne trestaná a trestnoprávny postih v posudzovanom prípade nie je na mieste.

Súd I. stupňa sa tak nedostatočne vysporiadal so všetkými okolnosťami potrebnými na rozhodnutie, čím je daný odvolací dôvod podľa § 321 odsek 1 písmeno b/ Trestného poriadku.

Navrhla preto, aby odvolací súd napadnutý rozsudok z uvedeného dôvodu zrušil a podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku ju spod obžaloby oslobodil.

V prípade, ak sa odvolací súd nestotožní s názorom na jej oslobodenie spod obžaloby, zdôrazňujúc neprímeranú prísnosť uloženého podmieneného trestu odňatia slobody, alternatívne navrhla zmenu napadnutého rozsudku vo výroku o treste tak, aby jej bol uložený trest povinnej práce alebo peňažný trest, poukazujúc na aspekty ukladaného druhu trestu k možnosti zachovania jej podnikateľskej činnosti.

Na verejnom zasadnutí konanom o odvolaní obžalovanej, odvolací súd doplnil dokazovanie čítaním listinných dôkazov, jednak zadovážených odvolacím súdom z dostupných elektronických lustrácií, nezistiac relevantné skutočnosti majúce význam z pohľadu základných otázok trestného konania a taktiež oboznámením listín predložených obžalovanou, ktorými deklarovala jej snahu o dodatočnú úhradu dlžnej dane a poistného poškodeným subjektom.

Obžalovaná v konečnom dôsledku zotrvala na odvolaní a jej odvolacej písomnej argumentácii v celom rozsahu, zatiaľ čo prokurátorka Krajskej prokuratúry Nitra, hodnotiac napadnutý rozsudok ako zákonný a správny, navrhla odvolanie obžalovanej podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietnuť.

Krajský súd ako súd odvolací, na základe riadne a včas podaného odvolania oprávnenou osobou - obžalovanou - podľa § 317 odsek 1 Trestného poriadku preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľka podala odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Neopomenul pritom skúmať, či vec neobsahuje chyby odvolaním nevytýkané, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 odsek 1 Trestného poriadku a dospel k záveru, že odvolanie obžalovanej je dôvodné.

Odvolací súd konštatuje, že nesplnenie si zákonnej povinnosti obžalovanou v jednotlivých skutkovo ustálených obdobiach riadne zaplatiť daň z príjmu a poistné na sociálne poistenie a verejné zdravotné poistenie, bolo dokazovaním pred súdom I. stupňa nepochybne preukázané.

Súd I. stupňa sa správne v procese dokazovania zameral aj na zisťovanie finančnej situácie obžalovanej v rozhodných obdobiach (a táto vyplýva zo znaleckého ekonomického dokazovania) z toho pohľadu, či disponovala dostatkom finančných prostriedkov, jej umožňujúcich plniť si svoju zákonnú povinnosť, dospejúc i k správnejmu záveru, že tomu tak bolo.

Práve táto skutočnosť, a výsledky dokazovania o tejto otázke (solventnosti), je rozhodná pre zodpovedanie otázky subjektívnej stránky žalovaného prečinu, u ktorého sa vyžaduje úmyselné zavinenie, hoci aj vo forme nepriameho úmyslu.

V tomto smere obhajoba obžalovanej spočívajúca v podstate v tom, že nemala dostatok finančných prostriedkov na úhradu dane a poistného, pretože tieto bola v podstate nútená použiť na iný účel, nemôže obstáť.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že pokiaľ podnikateľ zistí, že nie je schopný plniť si zákonné odvodové povinnosti (či už na dani alebo poistnom), musí prispôbiť organizovanie podnikania tak, aby plnenie týchto povinností vedel zabezpečiť alebo takéto podnikanie ukončiť (viď napr. zákon o konkurze a reštrukturalizácii). Vlastné rozhodnutie finančné prostriedky, ktorými disponuje, použiť na iný účel, nemôže akokoľvek ospravedlniť neplnenie si svojich zákonných povinností.

Napriek uvedenému treba konštatovať, že súd I. stupňa výsledky vykonaného dokazovania a naposledy uvedené závery nijakým spôsobom nepremietol (neodzrkadlil) do skutkovej vety výroku o vine napadnutého rozsudku.

Spôsob formulácie tohto skutku v napadnutom rozsudku vo svojej podstate vyjadruje len to, že obžalovaná ako podnikateľka v rozpore s konkrétnymi zákonnými ustanoveniami neplnila svoju povinnosť odvádzať konkrétnu daň a poistné, v konkrétnych obdobiach a konkrétnych sumách.

Nijako v nej nie je vyjadrené, že obžalovaná si uvedené povinnosti neplnila napriek tomu, že disponovala dostatkom finančných prostriedkov na ich úhradu, pretože práve táto skutočnosť (inak dokazovaním preukázaná) vyjadruje jej vnútorný vzťah k protiprávnosti svojho konania a jeho následkom, minimálne vo forme nepriameho úmyslu.

Ani odôvodnenie rozsudku a prípadné úvahy v tomto rozsahu nemôžu sanovať stav, kedy ustálený skutok, ktorý má obsahovať všetky obligatórne znaky trestného činu, pre ktorý je obžalovaný uznávaný za vinného, tieto znaky neobsahuje, úmyselné zavinenie v prípade úmyselných trestných činov

nevynímajúc, v dôsledku čoho skutkovo ustálené konanie nie je trestným činom (v danom prípade žalovaným ani iným).

Inak vyjadrené, samotné neplnenie si zákonnej povinnosti zaplatiť daň a poistné povinným subjektom v zákonom stanovenom rozsahu nie je samo osebe (bez ďalšieho) trestným činom, ako na to napokon aj obžalovaná počas súdneho konania opakovane poukazovala, a to i poukazom na konkrétne rozhodnutie najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho (už v štádiu podania odporu proti trestnému rozkazu), keď súd I. stupňa ani pri formulácii skutku do výroku o vine napadnutého rozsudku na túto dôvodnú obhajobnú (a aktuálne aj odvolaciu) námietku nezareagoval.

Súd I. stupňa výsledky vykonaného dokazovania v obligatórnom znaku trestného činu, ktorým je v danom prípade úmyselné zavinenie, neodzrkadlil do formulácie skutku ustáleného vo výroku o vine obžalovanej, v dôsledku čoho nemožno dospieť k inému záveru než tomu, že tento ním ustálený skutok nie ani žalovaným ani iným trestným činom.

Uvedené pochybenie odvolací súd nebol oprávnený napraviť vzhľadom k absencii odvolania (prokurátora) podaného v neprospech obžalovanej, ako dôsledku zásady zákazu zmeny k horšiemu (tzv. zákaz reformatio in peius), ktorá vyjadruje nemožnosť zmeny rozsudku súdu I. stupňa odvolacím súdom v neprospech obžalovaného len z podnetu odvolania podaného v jeho prospech.

Odvolací súd len marginálne poukazuje i na tú skutočnosť, že uvedené pochybenie je súčasne dovolacím dôvodom v zmysle § 371 odsek 1 písmeno i/ Trestného poriadku (napadnutý rozsudok je založený na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku).

Na podklade uvedeného odvolací súd podľa § 321 odsek 1 písmeno d/ Trestného poriadku, t.j. z dôvodu, že napadnutým rozsudkom bolo porušené ustanovenie Trestného zákona v tom, že súdom I. stupňa ustálený skutok ním bol právne posúdený ako prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 odsek 1 Trestného zákona, hoci znaky tohto ani iného trestného činu nevykazuje, napadnutý rozsudok zrušil v celom rozsahu a podľa § 322 odsek 3 Trestného poriadku sám obžalovanú z dôvodu uvedeného v § 285 písmeno b/ Trestného poriadku, t.j. pretože skutok nie je trestným činom, oslobodil spod obžaloby.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný riadny opravný prostriedok.